

دانشکده

قالب نگارش طرح درس ترمی

عنوان درس: حقوق و قوانین بهداشت محیط و محیط زیست مخاطبان: ترم ۶ کارشناسی پیوسته بهداشت محیط

تعداد واحد: (یا سهم استاد از واحد): ۱ ساعت پاسخگویی به سوالات فراگیر: سه شنبه ۱۰-۱۲

زمان ارائه درس: روز: سه شنبه ساعت: ۱۶ تا ۱۸ مدرس: دکتر سید علیرضا موسوی

درس و پیش نیاز: تصفیه آب، تصفیه فاضلاب، کلیات پسماند و آلودگی هوا

هدف کلی درس:

آشنایی دانشجویان با اصطلاحات و مفاهیم حقوق محیط زیست، مجموعه قوانین و مقررات ملی و بین المللی بهداشت محیط زیست و محل های استفاده قوانین

اهداف کلی جلسات (جهت هر جلسه یک هدف):

- ۱- ارائه سرفصل درس، روش ارزیابی، تاریخچه حقوق محیط زیست و تعریف اصطلاحات حقوقی بهداشت محیط زیست
- ۲- بررسی پیدایش، تکوین و تکامل تاریخی حقوق بهداشت محیط زیست
- ۳- بررسی انواع کنوانسیون های مربوط به بهداشت محیط زیست
- ۴- بررسی انواع کنوانسیون های، کنفرانس ها و اعلامیه های مربوط به بهداشت محیط زیست
- ۵- بررسی وظایف دولت ها در خصوص حفظ محیط زیست و بهداشت محیط
- ۶- بررسی روند توسعه برنامه ها و قوانین محیط زیست و بهداشت محیط در ایران
- ۷- بررسی شوراها و کمیته های مربوط به محیط زیست و بهداشت محیط
- ۸- بررسی آیین نامه ها و مقررات بهداشت محیط مربوط به اماکن عمومی و مراکز تهیه و توزیع مواد غذایی و...

اهداف ویژه به تفکیک اهداف کلی هر جلسه:

جلسه اول:

ارائه سرفصل درس، روش ارزیابی، تاریخچه حقوق محیط زیست و تعریف اصطلاحات حقوقی بهداشت محیط زیست

اهداف ویژه

دانشجو باید بتواند:

- ۱- سرفصل درس را لیست نماید.
- ۲- اهداف درس را مختصراً بیان کند.
- ۳- منابع اصلی و فرعی درس را بیان کند.
- ۴- اهمیت و ضرورت مشارکت در آموزش درس را بیان کند.
- ۵- اهمیت و ضرورت ارزشیابی را بیان کند.
- ۶- نقش و جایگاه رشته حقوق محیط زیست و بهداشت محیط را توضیح دهد.
- ۷- قانون و اصطلاحات حقوقی مرتبط با محیط زیست و بهداشت محیط را تعریف نماید.
- ۸- مفاهیم و اصطلاحات مربوط به محیط زیست و بهداشت محیط (لایه حیاطی، اکوسیستم، توسعه پایدار، حفاظت و آلودگی) را بیان نماید.

جلسه دوم:

بررسی پیدایش، تکوین و تکامل تاریخی حقوق بهداشت محیط زیست

اهداف ویژه

دانشجو باید بتواند:

- ۱- اصطلاحات کنوانسیون، پروتکل، ایزو، رهنمود، معیار، استاندارد و دیگر اصطلاحات ملی و بین المللی را تعریف و اختلاف آنها را توضیح دهد.
- ۲- روند تاریخی قوانین بهداشت محیط زیست را توضیح دهد.
- ۳- سازمانهای ملی و بین المللی موثر در ایجاد و تصویب مقررات بهداشت محیط زیست را نام برد.
- ۴- دسته بندی مناسبی از مقررات بهداشت محیط زیست بر اساس اهداف و زمان تصویب را انجام دهند.
- ۵- تاریخچه و اهداف تشکیل سازمان ملل و اهداف زیست محیطی، بهداشت محیطی و توسعه پایدار آن را توضیح دهد.
- ۶- تاریخچه و اهداف تشکیل سازمان بهداشت جهانی و رهنمودهای مربوط به بهداشت محیط، محیط زیست و توسعه پایدار را بیان نماید.
- ۷- تاریخچه تشکیل سازمان FAO و رهنمودهای مربوط به بهداشت محیط، محیط زیست و توسعه پایدار را بیان نماید.

جلسه سوم:

بررسی انواع کنوانسیون های مربوط به بهداشت محیط زیست

اهداف ویژه

دانشجو باید بتواند:

- ۱- کنوانسیون رامسر (کنوانسیون تالاب ها) در سال ۱۹۶۹ و نتایج آن را توضیح دهد.
- ۲- کنوانسیون ۱۹۷۲ استکهلم و نتایج آن را توضیح دهد.
- ۳- کنوانسیون منطقه ای کویت در سال ۱۹۷۸ و نتایج آن را توضیح دهد.
- ۴- کنوانسیون وین برای حفاظت از لایه ازن در سال ۱۹۸۵ و نتایج آن را توضیح دهد.
- ۵- کنوانسیون روتردام (خطرات تجارت و مصرف مواد شیمیایی بالقوه خطرناک) در سال ۱۹۸۵ و نتایج آن را توضیح دهد.
- ۶- کنوانسیون بازل درباره کنترل انتقالات برون مرزی مواد زاید زیان آور و دفع آنها در سال ۱۹۸۹ و نتایج آن را توضیح دهد.
- ۷- کنوانسیون CEP (زیست بوم دریای خزر) در سال ۱۹۹۰ و نتایج آن را توضیح دهد.
- ۸- کنوانسیون آلاینده های آلی پایدار (POPs) استکهلم در سال ۱۹۹۲ و نتایج آن را توضیح دهد.

جلسه چهارم:

بررسی انواع کنوانسیون ها، کنفرانس ها و اعلامیه های مربوط به بهداشت محیط زیست

اهداف ویژه

دانشجو باید بتواند:

- ۱- کنفرانس تغییرات آب و هوا ۱۹۹۲ در ریو و نتایج آن را توضیح دهد.
- ۲- کنوانسیون تغییرات اقلیمی آب و هوا در پاریس ۲۰۱۶ و نتایج آن را توضیح دهد.
- ۳- اعلامیه اصولی توسعه پایدار - دستور کار ۲۱ و کنوانسیونهای تصویب شده را نام برده و توضیح دهد.
- ۴- اعلامیه اصولی و برنامه علمی، تشکیل یونپ و نقش آن در گسترش حقوق محیط زیست را توضیح دهد.
- ۵- اصول و مفاهیم حقوق بین الملل محیط زیست را توضیح دهد.
- ۶- پروتکل مبارزه با آلودگی از نفت و دیگر مواد زیان آور در موارد اضطراری را توضیح دهد.
- ۷- پروتکل آلودگی دریایی ناشی از اکتشاف و استخراج از فلات قاره را توضیح دهد.
- ۸- پروتکل حمایت محیط زیست دریایی در برابر آلودگی مستقر در خشکی - جنگ و محیط زیست را توضیح دهد.

۹- کنوانسیون بازل و نتایج آن را توضیح دهد.

۱۰- پروتکل کیوتو و نتایج آن را توضیح دهد.

جلسه پنجم:

بررسی وظایف دولت ها در خصوص حفظ محیط زیست و بهداشت محیط

اهداف ویژه

دانشجو باید بتواند:

- ۱- نقش دولت ها در حفظ محیط زیست را توضیح دهد.
- ۲- مسئولیت دولت ها در تدوین و اجرای قوانین ملی، منطقه ای و بین المللی را توضیح دهد.
- ۳- چگونگی بهره برداری از منابع طبیعی برای دستیابی به توسعه پایدار را توضیح دهد.
- ۴- مسئولیت دولت ها در جبران خسارات زیست محیطی را توضیح دهد.
- ۵- اصل تبادل اطلاعات - همکاری فنی و تحقیقاتی - اصل اختار در مدار اضطراری- اصل کمک های فوری را توضیح دهد.

جلسه ششم:

بررسی روند توسعه برنامه ها و قوانین محیط زیست و بهداشت محیط در ایران

اهداف ویژه

دانشجو باید بتواند:

- ۱- تاریخچه حقوق محیط زیست در ایران را بیان نماید.
- ۲- اهداف، وظایف و نمودار سازمانی سازمان حفاظت محیط زیست را بیان نماید.
- ۳- قوانین مربوط به آلودگی محیط زیست (آب، هوا، خاک و...) و حمایت های کیفی مربوطه را توضیح دهد.
- ۴- قانون مدیریت پسماند شهری، بیمارستانی و صنعتی را توضیح دهد.
- ۵- قانون حفاظت در برابر تشعشعات زیان آور را توضیح دهند.
- ۶- قوانین مربوط به بلایای طبیعی را توضیح دهد.
- ۷- جایگاه ایران در ساختار منطقه ای و بین المللی حفاظت از محیط زیست را بیان نماید.

جلسه هفتم:

بررسی شوراها و کمیته های مربوط به محیط زیست و بهداشت محیط

اهداف ویژه

دانشجو باید بتواند:

- ۱- انواع شوراها و کمیته های مرتبط با بهداشت محیط زیست را در سطح ملی و استانی نام ببرد.
- ۲- وظایف و ساختار شورای عالی حفاظت محیط زیست را توضیح دهد.
- ۳- وظایف شورای انرژی اتمی را در خصوص بهداشت محیط زیست توضیح دهد.
- ۴- نقش قانون اساسی در حفاظت محیط زیست و بهداشت محیط را توضیح دهد.
- ۵- نقش و جایگاه اداره کل تعزیرات در اجرای قوانین محیط زیست و حفاظت محیط زیست را توضیح دهد.
- ۶- نقش و جایگاه شوراهای حل اختلاف در اجرای قوانین محیط زیست و حفاظت محیط زیست را توضیح دهد.
- ۷- نقش و جایگاه وزارت بهداشت در اجرای قوانین بهداشت محیط زیست و حفاظت محیط زیست را توضیح دهد.
- ۸- نقش و جایگاه وزارت کشور بخصوص شهرداریها را در اجرای قوانین بهداشت محیط زیست و حفاظت محیط زیست توضیح دهد.
- ۹- وظایف شورای عالی اقیانوس شناسی را در خصوص بهداشت محیط زیست توضیح دهد.

- ۱۰- وظایف شورای عالی شهر سازی و معماری را در خصوص بهداشت محیط زیست توضیح دهد.
- ۱۱- وظایف شورای عالی هماهنگی ترافیک شهرهای کشور را در خصوص بهداشت محیط زیست توضیح دهد.
- ۱۲- وظایف کمیسیون هماهنگی شهرهای سالم در خصوص بهداشت محیط زیست را توضیح دهد.

جلسه هشتم:

بررسی آیین نامه ها و مقررات بهداشت محیط مربوط به اماکن عمومی و مراکز تهیه و توزیع مواد غذایی و...

اهداف ویژه

دانشجو باید بتواند:

- ۱- تاریخچه و روند تکمیلی قوانین بهداشت محیط در وزارت بهداشت را توضیح دهد.
- ۲- قانون ماده ۱۳ قانون مواد خوردنی، آشامیدنی، آرایشی و بهداشتی و مراحل اجرای آن را توضیح دهد.
- ۳- قانون سازمان دامپزشکی کشور مرتبط با بهداشت محیط را توضیح دهد.
- ۴- قانون اماکن عمومی مرتبط با بهداشت محیط را توضیح دهد.
- ۵- قانون مرتبط با بهداشت محیط بیمارستانها را توضیح دهد.
- ۶- آیین نامه ها و استانداردهای مورد استناد بهداشت محیط در حفاظت از منابع آبی، آب آشامیدنی، خاک، هوا و... را توضیح دهد.

منابع:

1. PKiss A., (1997). "The Red of International Organizations in the Evolution of Environmental Law". United Nations Institute for Training and Research, (UNITAR), Geneva, Switzerland, Course 1,2,3, and 4.
  2. Goldsteen J.B.(2002), "The ABCs of Environmental Regulation". Government Institutes, 2nd edition.
  3. Findley R.W(2002), "2002 Supplement to cases and Materials on Environmental Law", West, 5th edition .
  ۴. «مجموعه قوانین و مقررات حفاظت محیط زیست» (۱۳۷۶)، دفتر حقوقی و امور مجلس انتشارات سازمان حفاظت محیط زیست .
  ۵. «مجموعه قوانین و مقررات وزارت جهاد سازندگی» (۱۳۷۶)، دفتر حقوقی و امور مجلس وزارت جهاد سازندگی.
  ۶. جمشید مختار ، (۱۳۷۶) ، ایران و حقوق بین الملل ، نشر دادگستری.
  ۷. بختیاری اصل فریبرز، (۱۳۷۶) ، کنفرانس بین المللی محیط زیست در ریو، دفتر مطالعات سیاسی و بین المللی وزارت امور خارجه.
  ۸. لواسانی احمد (۱۳۷۲) کنفرانس بین المللی محیط زیست در ریو، دفتر مطالعات سیاسی و بین المللی وزارت امور خارجه.
  ۹. میرزائی نیگجه سعید، (۱۳۷۲) تحول مفهوم حاکمیت در سازمان ملل متحد، دفتر مطالعات سیاسی و بین المللی وزارت امور خارجه.
  ۱۰. قوام میراعظم ، (۱۳۷۵) حمایت کیفی از محیط زیست انتشارات سازمان حفاظت محیط زیست.
  ۱۱. تقی زاده مصطفی ، (۱۳۷۴) حقوق محیط زیست در ایران، انتشارات سمت.
  ۱۲. ملک صمدی حمیدرضا ، قطب جنوبگان ، انتشارات وزارت امور خارجه.
  ۱۳. شاحیدر عبدالکریم ، (۱۳۷۲) ، شکار و صید در حقوق ایران، انتشارات سازمان حفاظت محیط زیست.
- * توجه: در کلیه منابع فوق آخرین چاپ مدنظر میباشد.

روش تدریس (آموزش):

- ۱- سخنرانی
- ۲- سخنرانی با ارائه پاورپوینت
- ۳- پرسش و پاسخ

وسایل کمک آموزشی:

۱- ویدئو پروژکتور

۲- وایت برد

۳- کامپیوتر

نحوه ارزیابی یا سنجش دانشجو:

ساعت	تاریخ	سهم از نمره کل (بر حسب درصد)	روش	آزمون
////////////////////	////////////////////	۵	کتبی	کوئیز
	بعد از اتمام ۵۰٪ مطالب	۱۰	کتبی	آزمون میان ترم
		۸۰	کتبی	آزمون پایان ترم
		۵	شرکت در کلاس شرکت در بحث گروهی پرسش و پاسخ	حضور فعال در کلاس

مقررات کلاس و انتظارات از دانشجو:

۱. حضور به موقع سر کلاس
۲. شرکت در بحث های کلاس
۳. شرکت در امتحان میان ترم
۴. شرکت در امتحان پایان ترم

نام و امضای مسئول EDO دانشکده

نام و امضای مدیر گروه:

نام و امضای مدرس:

تاریخ ارسال:

تاریخ ارسال:

تاریخ تحویل:

جدول زمان بندی درس: حقوق و قوانین بهداشت محیط و محیط زیست

روز و ساعت جلسه : سه شنبه ساعت ۱۴ تا ۱۶

مدرس	موضوع هر جلسه	تاریخ	جلسه
دکتر موسوی	ارائه سرفصل درس، روش ارزیابی، تاریخچه حقوق محیط زیست و تعریف اصطلاحات حقوقی بهداشت محیط زیست	۹۸/۱۱/۲۹	۱
دکتر موسوی	بررسی پیدایش، تکوین و تکامل تاریخی حقوق بهداشت محیط زیست	۹۸/۱۲/۶	۲
دکتر موسوی	بررسی انواع کنوانسیون های مربوط به بهداشت محیط زیست	۹۸/۱۲/۱۳	۳
دکتر موسوی	بررسی انواع کنوانسیون های، کنفرانس ها و اعلامیه های مربوط به بهداشت محیط زیست	۹۸/۱۲/۲۰	۴
دکتر موسوی	بررسی وظایف دولت ها در خصوص حفظ محیط زیست و بهداشت محیط	۹۹/۱/۱۹	۵
دکتر موسوی	بررسی روند توسعه برنامه ها و قوانین محیط زیست و بهداشت محیط در ایران	۹۹/۱/۲۶	۶
دکتر موسوی	بررسی شوراهای و کمیته های مربوط به محیط زیست و بهداشت محیط	۹۹/۲/۲	۷
دکتر موسوی	بررسی آیین نامه ها و مقررات بهداشت محیط مربوط به اماکن عمومی و مراکز تهیه و توزیع مواد غذایی و...	۹۹/۲/۹	۸
دکتر موسوی	جلسه امتحان (تستی)	-	۹